Ч. 176 Недѣля 8 (20) серпня 1893. Рôкъ III.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и гр. кат. святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни.

Редакція и Адміністрація улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лишь франкованѣ.

Рекламаціѣ незапечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Ґазеты Львôвскои“.

Передплата у Львовѣ въ Адміністраціи „Ґазеты Львôвскои“ и въ ц. к. Староствахъ на провінціи:
на цѣлый рôкъ 2 зр. 40 к.
на пôвъ року 1 зр. 20 к.
на чверть року — 60 к.
мѣсячно . . — 20 к.
Поодиноке число 1 к.

Зъ почтовою пересылкою:
на цѣлый рôкъ 5 зр. 40 к.
на пôвъ року 2 зр. 70 к.
на чверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . — 45 к.
Поодиноке число 3 к.

Въ день 18 серпня.

Вчерашный день святковано торжественно въ цѣлôй нашôй монархіи. Всѣ народы нашои монархіѣ заносили вчерашного дня горячу молитву до Всевышного, щобы ще довго удержавъ въ щастю и здоровлю нашого Найяснѣйшого монарха, котрый того дня обходивъ въ Ишлю въ крузѣ родиннôмъ 63-тй роковины своихъ уродинъ. Нема другои державы, въ котрôй бы такъ щира любовь лучила народы зъ своимъ монархою, але й нема другого монарха, котрый бы такъ печаливъ ся, такъ дбавъ про добро своихъ народôвъ, якъ Є. Величество намъ наймилостивѣйше панующій Цѣсарь Францъ Йосифъ. Пôдъ Єго розумнымъ и благодатнымъ панованємъ вôджили всѣ народы Австрійскои державы и розвывають ся теперь свобôдно, а Єго бачне око стереже всѣхъ и доглядає, щобы всѣ могли користати зъ благодати мира и розвивали спокôйно свои матеріяльнѣ и духовнѣ силы. А комужь не звѣстна добротливôсть и щедрота нашого Найяснѣйшого монарха? Всюды, де лишь потреба, спѣшить Єго щедра рука перша зъ всякою помочею, до него удають ся всѣ о помôчь, котрымъ вже не позôстає нѣяка инша надѣя, якъ хиба ще лишь ласка монарша, тожь не диво, що всѣ народы монархіѣ безъ выимки обходять зъ великимъ торжествомъ и правдивою щиростію родинне свято Цѣсарского Дому.

Такъ було и вчера, въ день уродинъ цѣсарскихъ. Въ навечеріє сего свята, въ четверъ вечеромъ, вôдограли у Львовѣ всѣ музыки полкôвъ, стоячихъ тутъ залогою, великій цапфстрайхъ а мимо того, що якъ разъ въ ту пору пересувала ся надъ мѣстомъ велика туча зъ громами и зливнымъ дощемъ, зôбрала ся була публика на площи св. Духа дуже численно. Вчера досвѣта заповѣли выстрѣлы зъ пушокъ и музыки войсковѣ торжественный день. О 9 год. вôдбуло ся вôдтакъ богослуженє въ латиньскôй катедральнôй церквѣ, на котрôмъ явили ся Є. Цѣс. и Кор. Высокôсть Найдост. Архікн. Леопольдъ Сальваторъ, Є. Ексц. п. Намѣстникъ ґр. Бадені, Є. Ексц. Маршалокъ краєвый кн. Санґушко и другѣ достойники войсковѣ и цивильнѣ. Рôвночасно вôдбували ся торжественнѣ богослуженя въ катедральнôй церквѣ св. Юра и въ катедрѣ вôрменьскôй.

По богослуженю складали всѣ достойники церковнѣ, державнѣ и автономічнѣ а также начальники всѣлякихъ институцій и заведень въ руки Є. Ексц. п. Намѣстника свои желаня и завѣреня преданности для Найясн. Монарха и Єго Найдост. Дому. По полудни о 4 год. вôдбувъ ся у Є. Ексц. п. Намѣстника обѣдъ на 64 особъ, въ котрôмъ крôмъ достойного Господаря взяли участь: Є. Цѣс. и Кор. Высокôсть Найдост. Архікн. Леопольдъ Сальваторъ, Ихъ Ексцеленціи: Командантъ корпуса кн. Віндішъ-Ґрецъ, кн. Евст. Санґушко, Впреосв. Митрополитъ Сембратовичъ, Сев. Моравскій и Исаакъ Иссаковичъ, Віцепрезидентъ Намѣстництва п. Лідль, Віцепрезидентъ краєвои Дирекціѣ скарбу п. Коритовскій члены, Выдѣлу краєвого а мѣжъ ними и дръ Савчакъ та другѣ достойники.

Та не лишь въ цѣлôй нашôй Монархіи, але й поза єѣ границями обходжено торжественно вчерашный день. Въ Почдамѣ вôдбуло ся у нѣмецкого цѣсаря снѣданє, на котре бувъ запрошеный австрійскій амбасадоръ ґр. Седеній и члены австрійскои амбасады. Цѣсарь Вільгельмъ пôдносячи тоастъ въ честь Єго Вел. Цѣсаря Францъ Йосифа, сказавъ: Пю на здоровлє австрійского Цѣсаря, мого найблизшого свояка и вѣрного союзника. Такъ само вôдбуло ся также и въ Букарештѣ торжественне богослуженє, на котрôмъ явивъ ся румуньскій президентъ міністрôвъ и другѣ достойники державнѣ, а короля заступавъ ґен. Владеско.

Просвѣтна робота.

II. Навчить бѣда въ свѣтѣ жити, якъ нема що въ ротъ вложити — каже приповѣдка. То правда, але чи треба ждати, ажь бѣда навчить розуму? А такъ у людей звычайно буває: коли кому добре дѣє ся, то не думає собѣ, що може зôйти на бѣду, не забезпечить ся вôдъ неи, не вôдложить нѣчого на чорну годину — ажь ту прийде слота, повѣнь, дорожня — и дивись, все богацтво якъ свѣчка скапало. Приходить бѣда а зъ нею и розумъ, що то треба було давнѣйше инакше уладити ся, абы нѣколи не знати бѣды.

Такъ само и зъ наукою. Отъ за двѣ недѣли зачне ся школа. Кôлько то нашихъ се-

---

19)

Село Золотороббвъ.

Хороша и правдива історія для школы и дому.

Зъ нѣмецкого. — Генриха Цшоккого.

(Дальше).

Оттакій то бувъ ладъ. Хто не хотѣвъ робити, того замкнули до арешту и давали єму лишь студену воду пити и бараболю въ лупинѣ та ще й холодну и безъ соли ѣсти. То нѣколи не було приємно. Хтожь робивъ, дôстававъ що дня теплу страву, юшку та яку огородовину, а два разы въ тыждень и мясо. Хтожь крôмъ того, що робивъ вôсѣмъ годинъ на день, хотѣвъ бути ще пильнѣйшій, мôгъ собѣ заробити и грошѣ. Той товарь, якій вôнъ выраблявъ куповано вôдъ него, а грошѣ складано яко маленькій капіталъ въ касѣ ощадности на проценты. Такъ збирали они собѣ маленькій маєтокъ. — Хто клявъ або присягавъ ся, хто не соромивъ ся говорити поганѣ слова, або робивъ непорядки, тому таки не простили и заразъ замкнули до арешту. Хтожь живъ собѣ спокôйно и чесно, той мавъ надѣю поправити собѣ свôй станъ; мôгъ стати въ шпитали якимъ наставникомъ або таки дозорцемъ цѣлого шпиталю, бо въ шпитали роблено зъ найпорядпѣйшихъ людей наставникôвъ для всѣлякихъ робôтъ та дозорцѣвъ чистоты и порядку въ комнатахъ и въ спальняхъ. Наставники та дозорцѣ мусѣли о всѣмъ здавати справу старшому дозорцеви, о бувъ также шпитальникомъ. Що они ще заробкли собѣ попри свôй урядъ, то було ихъ власностію и складало ся до касы ощадности. Наставники и молодшѣ дозорцѣ робили спôльно лишь чотиры годины на день, а прочій часъ лишавъ ся вже имъ на власну користь. Такъ само було и зъ кухарками. Гальшка була настоятелькою кухнѣ и учила двѣ бѣднѣ жѣнки варити. Друга шпитальничка мала надзôръ надъ бѣлємъ, одежею и та знарядами шпитальникôвъ. Оттакимъ то способомъ жили всѣ шпитальники; учили ся свого добра пôдъ загрозою кары и въ надѣи на власну користь.

А роботы було въ домѣ убогихъ черезъ цѣлый рôкъ повно. Передовсѣмъ мусѣли шпитальники и халупники обрабляти спôльно не лишь огороды та поля, що належали до шпиталю, сѣяти збôже та садити капусту, бураки, бараболю, салату и т. д., але также и спôльно обрабляти той ґрунтъ громадскій, що имъ дано въ аренду. Але кождый властитель того ґрунту мôгъ вже по заплаченю того, що дôставъ въ шпитали, т. є. по заплаченю харчу, одежи и помешканя, задержати все проче на власнôсть, мôгъ то продати черезъ свого опѣкуна, а дохôдъ зъ того шовъ также до касы ощадности.

Мужчины мусѣли дальше направляти дороги, чистити керницѣ, осушувати багнистѣ мѣсця въ лѣсѣ и копати на то ровы, мусѣли рубати въ лѣсѣ дрова до шпиталю и колоти ихъ; пустѣ мѣсця въ лѣсѣ мусѣли засаджувати яловымъ, буковымъ та дубовымъ молодникомъ та направляти чи то шпиталь и будынки шпитальнѣ чи хаты халупникôвъ. Коли була непогода, або въ зимѣ, мали шпитальники ще бôльше роботы; мусѣли робити при токарни або гиблемъ та пилкою и сокирою, мусѣли выраблати всѣлякѣ прилады потрѣбнѣ до дому и кухнѣ та до роботы въ поли. Иншѣ учили ся на ткацкôмъ варстатѣ выраблати всѣлякѣ вовнянѣ та льнянѣ матеріѣ и ткати мôцне сѣльске полотно. Зимою и лѣтомъ було все по кôлька варстатôвъ ткацкихъ въ руху.

Жѣнки, а навѣть дѣти шпитальникôвъ, коли бувъ бракъ робôтника, мусѣли помагати при роботѣ въ поли, а крôмъ того мусѣли прати бѣлє та направляти одежь шпитальникôвъ, прали ленъ та коноплѣ, або навивали ткачамъ цѣвки. Всѣ мусѣли робити для одного а одень для всѣхъ. А всѣмъ було при тôмъ такъ добре, що опôсля ще кôлька родинъ впросило ся до шпиталю, хоч передъ тымъ бояли ся того того и зô страху, щобы ихъ не вôддали до шпиталю, казали, що будуть обходити ся безъ жебранины и безъ помочи громады.

Той устрôй бувъ длятого такъ користный, бо зарядъ не контувавъ нѣчого. Дозорця шпи-

лянъ скривить ся, що мусить дитину послати до школы! Теперь вôнъ нерадъ, що єго приневолюють до того, а потôмъ на дурисвѣта нарѣкає, коли той замѣсть 30 ринськихъ дасть 30 коронъ за корову, якъ то недавно стало ся въ Ярославѣ. А то не такъ на обманця треба нарѣкати, якъ бôльше на себе самого, що давъ ся обдурити. Бо якъ бы кождый умѣвъ читати и хочь троха бувъ цѣкавый знати, що въ свѣтѣ дѣє ся, то довѣдавъ бы ся, якъ треба новѣ грошѣ рахувати. Теперь та жѣнка, що продавала корову, буде вмѣти рахувати, але чи то треба було ажъ такои науки та гризоты?

Дежь можна того навчити ся, щобы не дати ся нѣкому обдурити и якъ? Дѣти навчать ся богато зъ того въ школѣ, а старшѣ въ читальни; въ потребѣ заратують ся въ громадскôй касѣ позычковôй або въ шпихлѣри. Колижь тыхъ товариствъ нема въ селѣ, то треба ихъ заложити, а якъ нема интелиґентныхъ людей, щобы радо тымъ заняли ся, то треба и безъ нихъ взяти ся за се дѣло. Читальнѣ, де самѣ селяне орудують ними, розвивають ся неразъ лѣпше, якъ тѣ, де вмѣшає ся интелиґентный чоловѣкъ вôдъ паради.

Тымчасомъ у насъ не то що мало повстає новыхъ читалень, але богато зъ тыхъ, що вже були, заснѣтило ся.

Очевидно самъ головный выдѣлъ тов. „Просвѣти" всего не зробить, але треба, щобы въ цѣлôмъ краю люде щирѣ та дбалѣ о добро народу до того брали ся. Є трохи филій Просвѣты, але якъ же-жь ихъ ще мало! Коли вже не въ кождôмъ судовôмъ повѣтѣ, то бодай въ кождôмъ политичнôмъ повѣтѣ повинна бути филія Просвѣты. До того-жь треба такъ небогато! Треба двацять членôвъ въ повѣтѣ а зъ нихъ сѣмь въ самôмъ мѣсци пробуваня филіѣ, котрѣ бы складали выдѣлъ филіяльный. Та вже-жь въ кождôмъ повѣтовôмъ мѣстѣ повинно бы знайти ся сѣмь Русинôвъ, котрѣ бы мали трохи серця для народу, трохи патріотизму руского, схотѣли трохи часу и працѣ посвятити для рускои справы, для народу руского. Тажь маємо всюды рускихъ священикôвъ, учителѣвъ, урядникôвъ та иншои интелиґенціѣ, а притôмъ и письменныхъ мѣщанъ.

Але, на жаль, не тôлько новыхъ филій закладає ся дуже мало, но и тѣ, що є, оказують дуже мало житя. Статутъ Просвѣты накладає на филіѣ обовязокъ скликувати, по можности кождого мѣсяця, зôбраня своихъ членôвъ задля нарады въ справахъ просвѣтно-економічныхъ свого повѣту а рôвночасно уряджувати публичнѣ вôдчиты и музикально-декляматорскѣ вечерка, закладати въ своѣмъ повѣтѣ читальнѣ, вести надъ ними наглядъ черезъ своихъ делеґатôвъ и старати ся о ихъ успѣшный розвôй. Кôлько-жь то филій тое робить? Навѣть въ такихъ бôльшихъ мѣсцяхъ, якъ Тернопôль, Станиславôвъ, Коломыя, Золочѣвъ, где єсть богато рускои интелиґенціѣ, всьо тое або зовсѣмъ не робить ся, або робить ся такъ мало, що не значно, не видко майже нѣякого руху!

Перейдѣмъ до читалень! Де є школа, тамъ найдуть ся и письменнѣ люде. А маємо въ нашôмъ краю зверхъ 1800 рускихъ школъ; стôлько повинно бути и читалень. А чи єсть? Нема, бо люде не знають, якій можуть мати пожитокъ особливо зъ читалень „Просвѣты", коли выкористають ихъ уставъ такъ якъ можна.

Отже теперь, коли осѣнь надходить та трохи менше клопоту на головѣ, треба подумати о тыхъ справахъ: де нема читальнѣ, тамъ заложити, а де заснѣтила ся, тамъ єѣ розрухати. Бо довѣдуємо ся, що въ богато читальняхъ члены не беруть книжочокъ и ґазетъ, не читають ихъ, не платять вкладокъ — однымъ словомъ не дають нѣякого знаку свого житя. А чи не лѣпше зайти до читальнѣ и послухати та прочитати щось розумного, нѣжь высиджувати та дармувати пôдъ коршмою? Звычайно въ осени по селахъ празники (храмы), то якъ разъ найлѣпше въ такій день зробити загальнѣ зборы читальнѣ, попросити чи то священика чи кого зъ свого села, чи навѣть кого зъ Русинôвъ зъ бôльшого мѣста, щобы зладивъ на той день якійсь вôдчитъ а люде послухали бы розумне слово. Теперь що разъ довшѣ вечеры, то й бôльше часу сходити ся до читальнѣ.

Дуже важна рѣчь шпихлѣрѣ громадскѣ. Шпихлѣрь може дуже выгодити громадѣ, бо чи то на засѣвы, чи въ часѣ тяжкого переднôвку, не треба зазычати ся у лихваря та платити велику лихву, а можна пôйти до свого шпихлѣря та позычити собѣ всякого зерна. А осѣнь якъ разъ надає ся, щобы заложити, де нема, въ громадѣ шпихлѣрь. Въ осени не тяжко чоловѣкови зсыпати мѣрку, двѣ зерна до спôльного, громадского добра, бо то не пропаде, а стане въ великôй пригодѣ.

Таке саме, зъ касами позычковыми. Въ осени лекше чоловѣкови о грошѣ, тожь добре заложити таку касу, а де она вже єсть, тамъ пора вôддати затягненый довгъ и заплатити процентъ, бо прийде не разъ и не два така хвиля, що треба доконче грошей, а тутъ нема звôдки взяти. Нема, бо въ громадскôй касѣ пусто; розпозычили люде и не вôддають. Треба знову ити до лихваря, кланятись єму низенько та зычити грошѣ на великій процентъ, котрый вже неразъ звѣвъ и добрыхъ господарѣвъ на жебракôвъ.

Читальники повиннѣ такимъ ладомъ самѣ собѣ помагати. Дуже гарный прикладъ того дала читальня въ Романôвцѣ, повѣта теребовельского. Тамъ заходами читальникôвъ зôбрано 50 зр. на запомогу для бѣдного члена читальнѣ Ив. Бойчука, котрый черезъ довъ банковый попавъ у велику нужду. Сей христіяньскій учинокъ свѣдчить дуже гарно о романовецкихъ читальникахъ и єсть прикладомъ для другихъ людей.

Сподѣваємо ся, що до року буде читалень „Просвѣты" далеко бôльше, нѣжь доси за два роки повстало.

Переглядъ политичный.

Вѣсти о вôдкликаню цѣсарскихъ маневрôвъ въ Галичинѣ, якъ и вѣсти о приѣздѣ Є. Вел. Цѣсаря спеціяльно для огляненя сторôнъ, навѣщеныхъ повенями, показали ся безосновными. Пôсля дотеперѣшныхъ диспозиціи выѣде Є. Вел. Цѣсарь дня 2 серпня зъ Ишль просто до Ярослава и прибуде тамъ дня 3 вересня и задержить ся на маневрахъ ажъ до 7 вересня, а вôдтакъ поѣде черезъ Радимно на маневры до Борошь-Шебешь на Угорщинѣ.

Оногды вôдбула ся у Є. Екец. п. Намѣстника ґр. Баденіого конференція въ справѣ реформы рускихъ семинарій духовныхъ, а въ конференціи тôй взяли участь Є. Екец. Митрополитъ Сембратовичъ и оба владики перемыскій и станиславôвскій.

Молодоческѣ мужѣ довѣря ухвалили завозвати проводиря ческихъ реалистôвъ, пос. Масаржіка до выступленя зъ молодоческого клюбу.

Новинки.

Львôвъ дня 19 серпня.

Вôдзначенє. Директоръ высшои школы реальнои у Львовѣ д ръ Теоф. Ґерстманъ одержавъ титулъ совѣтника.

— **Доповняючій выбôръ** одного члена рады повѣтовои въ Жидачевѣ зъ ґрупы мѣстъ и мѣсточокъ розписано на 21 вересня с. р.

— **Холера.** Дня 16 и 17 с. м. захорувало на холеру въ повѣтѣ надвôрнянськôмъ: въ Делятинѣ 9 особъ; зъ хорыхъ що вже лѣчили ся и новыхъ померло 9, лѣчить ся 5; въ Микуличинѣ прибуло хорыхъ 4, померло (такожь разомъ зъ тыми, що давнѣйше захорували) 4, лѣчить ся 8; въ Добротовѣ захорувало 3, вмерло 3, лишило ся 4; въ Ямнѣ вмеръ оденъ италіянецъ робôтникъ, а въ Дорѣ оденъ робôтникъ занедужавъ. Бôльше хорыхъ въ Ямнѣ и Дорѣ нема. Въ повѣтѣ коломыйскôмъ въ Ивановцѣ вмерли двѣ особы, у Вер-

---

талю, наставникôвъ, кухарокъ, служницъ, рубачѣвъ и т. д. не треба було платити. То були самѣ шпитальники. Панъ-отець, опекуны, Володко и Гальшка не брали за свои труды нѣякои заплаты. Честный учитель Иванъ Весоловскій провадивъ безплатно рахунки, записувавъ всѣ доходы и выдатки та заощаджене майно шпитальникôвъ и халупникôвъ зъ якъ найбôльшою точностію.

Цѣле господарство удержувалось само собою. Люде самѣ собѣ садили и самѣ варили, пряли и ткали та шили одѣжь, робили столы и лавки и т. п. Чого наробили бôльше якъ було потреба, то продавали. Халупники на заробôткахъ заробляли також красный грôшъ, а то все ишло до касы на проценты. Вже въ другôмъ роцѣ не зуживало ся всѣхъ процентôвъ зъ фонду убогихъ. А що люде при простôй стравѣ мусѣли добре робити, а крôмъ того мужчины и жѣнки жили окремо, то вôдôйшла имъ сама зъ себе охота до розпусты. До того ще й бувъ такій законъ громадскій, що не було нѣкому вôльно женити ся, хиба лишь тому, що поза домомъ убогихъ мôгъ выживити ся безъ всякои помочи громады.

Але що найбôльше було похвальнымъ, то та боязнь Божа, до якои тѣ давнѣйше здичѣлѣ люде стали поволи привыкати. И то була заслуга панъ-отця, бо вôнъ що тыждня приходивъ по кôлька разôвъ до шпиталю на вечѣрну молитву, на котру сходили ся також и халупники. Наука пôдчасъ того вечѣрного богослуженя помагала ще бôльше, якъ страхъ передъ карою, котрою власть грозила.

Впрочôмъ було вôльно кождому шпитальникови выступити изъ шпиталю, коли хотѣвъ, лишь мусѣвъ доказати, якъ то буде вôнъ жити въ свѣтѣ самостôйно безъ нѣчиеи помочи. А було таке право, що коли хтось выступивъ изъ шпиталю та бувъ силѣ удержати ся черезъ цѣлый рôкъ безъ жебранины и нѣчиеи помочи, такъ, що опôсля мôгъ ще выказати ся добрымъ свѣдоцтвомъ, то єму тогды выдавали изъ касы ощадности єго малый маєтокъ и вôнъ вже тогды не мавъ опекуна а живъ такъ само свобôдно якъ и кождый другій громадянинъ.

Найбôльшу славу домови убогихъ въ Золотоноши приносило то, що тамъ кождый бѣдный бувъ змушеный все самъ для себе робити. Тутъ бѣдныхъ людей нѣхто не выкористувавъ, тутъ не тратили они своихъ силъ якъ у фабрикахъ, тутъ не заробляли одни бôльше а другѣ менше, але кождый мусѣвъ однаково уживати своихъ силъ до того, що єму могло статись пожиточнымъ на цѣле житє, коли вôнъ того выучивъ ся; кождый мусѣвъ копати, сапати, сѣяти, садити, молотити, робити сокирою и гиблемъ, прясти, ткати и самъ шити собѣ одѣжь.

28. Лѣпше робити якъ говорити.

Але въ Золотоноши було, якъ и деинде, Скоро знайшовъ ся якій розумный чоловѣкъ, котрый придумавъ щось нового и хотѣвъ тымъ очевидно навести людей на лѣпшу дорогу, то заразъ знайшли ся такі, котрѣ старали ся всякими силами до того не допустити. Знайшли ся заразъ такі, котрѣ сумнѣвали ся, чи то удасть ся, кивали головами, здвигали плечима и заедно повтаряли стару пѣсоньку слабодухôвъ та лѣнивыхъ:

На то нашихъ силъ за мало,
Най буде такъ якъ бувало!

Володко знавъ то дуже добре, а досвѣдъ и шкода научили єго розуму. Колибъ вôнъ бувъ розповѣвъ напередъ Золотоноцямъ весь свôй плянъ що до дому убогихъ, такъ, якъ вôнъ уложивъ собѣ єго въ своѣй головѣ, то були бы всѣ налякали ся, були бы стали надъ нимъ думати, а вôдтакъ були бы єго таки зовсѣмъ вôдкинули и сказали:

На то нашихъ силъ за мало:
Нехай буде якъ бувало!

Але Володко думавъ собѣ: Лѣпше робити, якъ говорити. Вôнъ не розповѣвъ цѣлого пляну навѣть своимъ честнымъ раднымъ, бо то були вправдѣ люде доброи волѣ и честнѣ, але несмѣливѣ и боягузы. Длятого розповѣдавъ вôнъ имъ все лишь по трошки, що мало вôдтакъ робити ся.

бяжи одна. Въ повѣтѣ снятиньскôмъ въ Тулуковѣ двѣ особы лѣчить ся. — Въ повѣтѣ бжескôмъ такожъ кинула ся холера; завезли єѣ робôтники зъ надвôрняньского повѣта. Оденъ чоловѣкъ тамъ померъ, оденъ выздоровѣвъ, а чотири лѣчить ся.

— **Огнѣ.** У Велдѣжи погорѣли: Матей, Дорошь и Брыцкій; шкода выносить 1300 зр.; огонь повставъ вôдъ неосторожного куреня папѣросôвъ. — Въ Шклѣ убивъ грôмъ господаря Павла Подоляка, спаливъ стодолу Микиты Подоляка, а такожъ стодолу Мих. Демкова въ Селискахъ. — У Дзвинячцѣ згорѣла гральня и будынки дворскѣ ґр. Кеишицкого. Шкода выносить 13.114 зр. Огонь мавъ пôдложити 16 лѣтный Михайло Якимôвъ зъ Дзвинячки, котрый зловивъ кота, поливъ єго нафтою, пôдпаливъ, а котъ побѣгъ межи будынки и запаливъ ихъ. Що за звѣрскôсть! — Вôдъ удару грому погорѣвъ господарь Василь Проскурнякъ въ Русовѣ.

— **Пригоды.** Въ Кошлякахъ у збаражскôмъ повѣтѣ утопили ся въ ставѣ два хлопцѣ: 15-лѣтный Петро Триполюкъ и 12-лѣтный Антôнъ Пôдгôрскій. — Въ Печихвостахъ, жовкôвского повѣта, селянинъ Антôнъ Литвинъ оставивъ свого 9 лѣтного сына стеречи коней. Той хотѣвъ ихъ вывести на пасовиско и сѣвъ на коня. Въ доровѣ конѣ сполошили ся, а хлопець падаючи зъ коня зачепивъ ся нещасливо о посторонокъ. Конѣ пошарпали страшно тѣло хлопця, а коли ихъ здержано, хлопець вже не живъ. — Зô страху передъ карою за крадѣжь позбавивъ себе житя Стефанъ Фурнѣй, слуга господаря Юліяна Кирилы въ Черниховцяхъ, въ повѣтѣ тернопôльскôмъ. — Въ Гошанахъ, въ рудецкôмъ повѣтѣ втопивъ ся сынокъ Ивана Вовка зъ причины браку надзору. — Въ Старискахъ вмерла нагло 7-мѣсячна дитина Стефана Мандюка, котру родичѣ оставили на опѣку старшихъ дѣтей. Лѣкарь пересвѣдчивъ ся, що дитина вмерла вôдъ удару нервового, мабуть длятого, що була голодна и дуже кричала. — Въ Межирѣчу забивъ грôмъ селянина Дмитра Харова.

— **Жертвы повеней.** Въ ночи зъ дня 10 на 11 с. м. злива, що тревала 8 годинъ, наробила величезнои шкоды въ Пôдгайцяхъ и въ околици. На низше положеныхъ поляхъ повстали рѣки, такъ само ровы при гостинцяхъ замѣнили ся на потоки. Въ Угриновѣ коло Пôдгаєць, де нема жаднои рѣки, вода сама дощева пробила стѣну въ домѣ Катерины Дубокъ и пôрвала звôдтамъ десятилѣтну доньку Анну. Єѣ знайдено неживу ажь на поли, коли вода опала. — Такъ само у филяхъ воды дощевои въ Угриновѣ найшла смерть 60-лѣтна Софія Ильчишинъ, котрои тѣло найдено о три чверти милѣ за Угриновомъ. Въ тôмъ самôмъ селѣ згинуло тогды кôлька штукъ худобы, а два домы и три стайнѣ вода понесла зъ собою — Дня 11 с. м. вечеромъ коло 10 год. вертавъ Иванъ Дацькôвъ, селянинъ зъ Кальникова, зъ Мостискъ и везъ зъ собою семилѣтну доньку Катерину. Ѣдучи черезъ Малнôвъ конѣ вывернули вôзъ въ рôвъ, у котрôмъ плыла быстра вода и впадала до недалекого потока. Дацькôвъ зъ донькою упали въ ту воду. Єго выратували люде, що небавомъ нагбѣгли, а дѣвчину вода схопила и не знати де понесла, бо доси єѣ тѣла не найдено. Мабуть потôкъ занѣсъ єѣ въ рѣку Вишню, а Вишня въ Сянъ.

— **Жертвы хмаролома.** Страшна повѣнь, навѣстивша Галичину не пощадила и мѣста Вильны. Въ пятницю дня 11 серпня обôрвалась тамъ хмара и довела до страшнои катастрофы. 18 людей погибло у водѣ. Воды плывучѣ улицями вдерли ся до одного сутеренового мешканя, де спало 15 особъ, и такъ скоро наповнили комнаты, що всѣ сплячѣ потопились. Такъ само затопила вода друге мешкане сутеренове, де мешкавъ швець зъ сыномъ. Оба, не могучи отворити дверей, вылѣзли на пѣчь, але пѣчь завалила ся и нещастнѣ потопились. Всѣ жертвы тои повени жиды.

— **Шайка злодѣйска.** Оногды удало ся аґентови поліційному у Львовѣ Шпанґови вôдкрыти небезпечныхъ злодѣѣвъ Гр. Гнаткевича, Том. Загородного и Андр. Гринчишина а такожъ помôчникôвъ въ крадѣжахъ Магд. Бєсядецку и Теодору Когутъ. При ревізіи въ мешканю Теод. Когутъ найдено богато рѣчей походячихъ зъ крадежи. Тота шайка непокоила вôдъ довгого часу мешканцѣвъ Львова, бо крала по торговляхъ и приватныхъ домахъ. Арештованѣ мали свôй осѣдокъ въ давнôй фабрицѣ керазины въ поли за яновскою рогачкою, що стоить теперь пусткою.

— **Зъ Борщѣвского** пишуть: Въ солѣ Нуклякахъ повѣта борщѣвского купали ся дня 12 с. м. чотири стражники скарбовѣ въ рѣцѣ Збручи а одинъ зъ нихъ Йосифъ Пакасиньскій, сынъ священика зъ Сокальшины, бувшій ученикъ рускои ґимназіѣ, не укѣвшій плывати, утопивъ ся мимо горячихъ пробъ товаришѣвъ спасти єго. Трупъ нещасного доперва третього дня выплывъ на мѣлину.

— **Вôдъ піяньства** померъ нагло у Львовѣ зарôбникъ Фр. Вишневскій; повѣсила въ Трôйци Анна Сеньчукъ; втопивъ ся въ керници въ Хлѣбичинѣ лѣсномъ селянинъ Иванъ Сачко.

— **Вôдважный воякъ.** На стації въ Дембици стоявъ поѣздъ зелѣзницѣ; въ нѣмъ були въ однôмъ возѣ конѣ, котрѣ воякъ Вячеславъ Мулячь перевозивъ зъ Сянока до Яслянъ. Пôдчасъ перестанку въ Дембици воякъ выйшовъ зô свого воза и увôйшовъ до другого воза въ иншôмъ поѣздѣ, въ котрôмъ такожъ ѣхали конѣ але до Вѣдня. Тамъ забалакавъ ся и не спостерѣгъ ся, якъ поѣздъ рушивъ и выѣхавъ зô стаціѣ. Закимъ надумавъ ся, що робити, поѣздъ уже гнавъ всею силою. Тогды на шляху межи Дембицою а Чорною заразъ выскочивъ вôнъ зъ воза на плянъ зелѣзницѣ и якъ бы нѣчо, пôшовъ дальше. Поѣздъ здержали, найшовъ ся заразъ и лѣкарь, оглядають Муляча, чи єму що не стало ся, а єму справдѣ анѣ волосокъ зъ головы не спавъ. Вернувъ на стацію въ Дембици и поѣхавъ до Яслянъ зô своими кôньми. Вôнъ зробивъ такъ зô страху передъ карою, але мимо того певно не дôставъ за свôй учинокъ похвалы.

— **Страшне калѣчене дѣтей.** Зъ Загребу доносять, що при нагодѣ вôдпусту въ Бискупецу недалеко Вараждину въ Хорватіи выловила поліція шайку людей, котрѣ въ звѣрскій спосôбъ калѣчили дѣтей, щобы зъ нихъ поробити жебракôвъ а вôдтакъ по вôдпустахъ зби рати ними грошѣ вôдъ милосердныхъ людей. Доси арештовано трохъ мужчинъ и вôдобрано имъ четверо страшно покалѣченыхъ дѣтей. Дѣти суть въ вѣцѣ вôдъ 8 до 12 лѣтъ и выглядають такъ, що ажь серце краєсь на нихъ дивити ся. Двомъ дѣвчаткамъ поломили злочинцѣ руки и ноги а однôй дѣвчинѣ выбрали око. У арештованыхъ найдено ще тѣ знаряды, котрыми они дѣтей насильно калѣчили. Однôй дѣвчинцѣ, котру они на Великоднѣ свята десь украли, раны, якѣ они ѣй поробили, ще й доси не загоили ся. Одного хлопчика клали злочинцѣ мѣжь дошки и стягали ихъ шрубами доти, доки ажь хлопчина зовсѣмъ не згорбатѣвъ. Слѣдство противъ злочинцѣвъ веде ся теперь въ Вараждиньскôмъ судѣ.

Господарство, промыслъ и торговля

— **Станъ воздуха за минувшѣ добы** числячи вôдъ 12 год. въ полудне дня 18 серпня до 12 год. въ полудне дня 19 серпня: Середна теплота була + 16·0° Ц., найвысша + 19·0° Ц вчера по полудни), найнизша + 12·4° Ц. въ ночи. Барометеръ иде въ гору (758). Вѣтеръ буде полуднево-захôдный, змѣнный, середна теплота пôднесе ся до + 20·0° Ц., небо буде захмарене, погода.

— **Цѣна збôжа у Львовѣ** дня 18 серпня: пшениця 8·25 до 8·50; жито 6·50 до 7·—; ячмѣнь 5·75 до 6·75; овесъ 6·50 до 7·—; рѣпакъ 13·— до 13·50; горохъ 7·25 до 10·—; вика 5·75 до 6·25; насѣнє льняне 11·75 до 12·—; бôбъ —·— до —·—, бобикъ 5.75 до 6·25; гречка —·— до—·—; конюшина червона 60·— до 70·—; бѣла 65·— до 85·—; шведска —·— до —·—; кминокъ 24·— до 26·—; анижь 33·— до 34·—; кукурудза стара —·— до —·—; нова —·— до —·—; хмѣль 120·— до 150·—; спірітусъ готовый 16·— до —·—.

ТЕЛЕГРАМЫ.

Вѣдень 19 серпня. Пôврôчный білянсъ заведеня кредитового выказує чистого зыску 2,979.004 зр.

Петербургъ 19 серпня. Вôвторокъ померъ тутъ оденъ воякъ на холеру.

Еґе-Мортъ 19 серпня. Въ оногдашнôй бійцѣ мѣжь француским робôтниками згинуло 12 робôтникôвъ. Бурмістръ оголосивъ вôдозву, въ котрôй заявляє, що саліны будуть знову отворенѣ и завзыває людей, щобы спокôйно вертали назадъ до роботы. Зъ Марсиліѣ спроваджено войско.

Насамперéдъ поспісувано бѣдныхъ людей та жебракôвъ и ихъ дѣти та подѣлено на халупникôвъ и шпитальникôвъ. То ще якось повело ся. Вôдтакъ вызначено для кождои родины опѣкуна, а панъ-отець розповѣвъ єму, що вôнъ має робити. И то удало ся. Вôдтакъ закуплено сокиры, пилки, гиблѣ, коловороти та дергôвки и кôлька ткацкихъ варстатôвъ, а все зъ фонду убогихъ. И то не було трудно, такъ само якъ и закупно вовны та пряжѣ и цѣлого уладженя до кухнѣ. Такъ запроваджувано поволи одно за другимъ, що неразъ не приходило трудно. Наконець и правительство удобрило плянъ та ще й выписало велику похвалу, хочь пôзнѣйше показало ся, що й въ правительствѣ було кôлькохъ панôвъ, котрѣ доказували, що той плянъ не удасть ся та смѣяли ся зъ него, не знаючи о тôмъ, що плянъ той почавъ ся вже поволи переводити въ дѣло.

Але найбôльше гороѣжились зъ початку таки самѣ шпитальники; не хотѣли спати въ вузонькихъ келіяхъ. Але имъ сказали: Працюйте пильно, то будете могли вынаймити собѣ помешкане, або таки побудувати власну хату. Але они не хотѣли працювати, длятого мусѣли сидѣти по кôлька днѣвъ въ арештѣ та постити. То имъ ще бôльше не сподобалось. Декотрѣ надумали ся и хотѣли поправити свою долю послухомъ та пôддали ся, особливо же, коли настала була зима и годѣ було волочити ся улицями та спати на дворѣ. Колижь вôдтакъ побачили, що мають що ѣсти и можуть выспати ся въ теплôй хатѣ та роботою ще й щось собѣ зложити на старôсть для себе або для своихъ дѣтей, то таки охотно на все пристали. Другѣ таки повтѣкали и розбѣгли ся по свѣтѣ. За ними нѣхто не жалувавъ, а громада мала зъ того такій хосенъ, що не потребувала вже ними журити ся. Декотрыхъ вправдѣ поліція въ краю половила и приставила ихъ зновь до Золотоношѣ, а ихъ тутъ заразъ всадили до арешту, але другѣ таки на вѣки пропали. — До трохъ чвертей року було вже все въ порядку, нѣхто вже не ставивъ опору, а въ Золотоноши вже не було жебракôвъ, хиба що якійсь зъ вôдкись часомъ зайшовъ.

Тай халупники почали були зъ разу ставити ся и боронити того гною та плюгавства, въ якôмъ доси жили. Они жалували ся та гôрко нарѣкали на немилосердность Золотоношцѣвъ, котрѣ теперь не хотѣли давати имъ за дармо ѣсти та пити, ба навѣть и крейцарика не кинули имъ въ руку. Але голодъ та холодный арештъ зробили наконець и ихъ податливыми. А Золотоношцѣ стояли при своѣмъ: Хто хоче ѣсти, нехай працює, а хто хоче, щобы єму було добре, то нехай такожъ добре робить!

(Дальше буде.)

За редакцію вôдповѣдає **Адамъ Креховецкій.**

Ґ. Найдлінґеръ

Зінґера оригінальні машины до шитя суть взôрцевû що-до конструкціѣ, нейлекшû до роботы, шиють дуже гарно, зъ наибôльшою точностію всяку матерію и всякою ниткою; заосмотренû суть найдосконалыними прирядами, а неперевысшими суть що-до тривкости и своеѣ здатности; тому то найрадше и найбôльше уживають тыхъ машинъ

до ужитку домашного и промыслового.

Найновѣйшій вынахôдъ Зінґера и Сп. то высокораменна т. зв.

Вібратінґъ Шутле машина до шитя

показалась, такъ якъ и всѣ дотеперѣшнû выробы тои фабрики, дуже практычною. Она вызначаесь такъ само легкостію въ орудуваню нею и гарнымъ выглядомъ. Оригінальна Зінґерова машина до шитя то найцѣннѣйшій приряд въ домашнôмъ господарствѣ.

Львôвъ ринокъ 9. 16

Філія: Черновцѣ улиця Паньска 18.

Бюро дневникôвъ и оголошень

Л. ПЛЬОНА

у Львовѣ

улиця Кароля Людвика число 9.

приймае

абонаментъ на всѣ дневники

по цѣнахъ оригінальныхъ.

С. Спітцеръ у Вѣдни

поручае

Товары камѣннû и шамотовû.

Плиты бѣлû и кольоровû. — Насады комиковû. Комплетнû уряджения для стаенъ и оборъ.

На жадане высылаемо катальоґи

застушники для Галичины и Буковины

Гамель и Файґель

у ЛЬВОВѢ, улиця Коперніка число 21.

Косы зъ маркою сѣчкарня

зъ англійскои срѣбнои стали

посылае громадамъ и поодинокимъ господарямъ въ довôльнôй довготѣ **пôдъ ґаранцією** за кожду штуку. Если коса не буде такъ добре косити, якъ я обѣцюю, то перемѣнюю косу 5—6 разôвъ.

Одинокій складъ фабричный для Австро-Угорщины

Л. І. ПАТРАХЪ въ СТРЫЮ

въ Галичинѣ

Тоти косы суть свѣтовои славы задля своеи легкости подвôйного гарту, легкого замаху и вытрималости въ кошеню. Ковальце выдержуе кôлька днѣвъ. За одноразовымъ наостренемъ можь косити 120 до 150 крокôвъ, навѣть найтвердшу гôрску траву.

Довг.:	62	65	70	75	80	85	90	95	100	105	110	115	120 цтм.
Цѣна:	1·00	1·05	1·10	1·20	1·30	1·40	1·50	1·60	1·70	1·80	1.90	2·00	2·20 зр. ав.

Марморовый камѣнь до остреня косы.

Довгота стм.	18	21	22	25	въ кôнци звычайнû брусики мармор.
Цѣна за штуку кр.	30	35	38	40	16 кр.

Посылка найблившою почтою лише за готôвку або послѣплатою.

Осторога передъ фалшôвниками. Правдивû Патраха косы суть лише тоти, котрû мають марку охоронну сѣчкарня (докладну пôсля повысшого взôрця) якъ такожь выбиту фірму L. J. Patrach.

Вôдбирати можь лишь впростъ вôдъ **Л. І. Патраха въ Стрыю** (Галичина).

Вôдъ 10 кожда одинацята даромъ и одинъ камѣнь 1

Вельоципеды для хлопцѣвъ

вôдъ 10 до 28 зр.

МАШИНЫ ДО ШИТЯ

спроваджаю тôлько повными ваґонами и лише зъ найлѣпшихъ фабрикъ христіяньскихъ. Цѣна вôдъ 27 до 65 зр. ратами по 4 зр. мѣсячно.

Іосифъ Иваницкій

механикъ 85

Головный складъ: Львôвъ, Готель Жоржа

Філія: Краковъ, Ринокъ Ч. 25.

Закладъ ингаляційно-сольный

въ Трускавци

пôсля найновѣйшого системy Васмута пôдъ проводомъ лѣкарѣвъ купельныхъ помагае знаменито на болѣ дорôгъ вôддыховыхъ. (Rinitis chron. Bronchitis, Laryngitis, Emphysema pulmonum). 90

---

5 10 зр. денно

певного зарôбку безъ капіталу и ризика даемо каждому хто схоче заняти ся розпродажею законно дозволеныхъ льосôвъ и державныхъ паперôвъ. Зголошеня пôдъ „Lose“ a. d. Annoncen-Exp. J. Danneberg, Wien I., Wollzeile 19. 77

Дôмъ въ Амстердамѣ глядае для Львова и околиць заступника за высоку провізію и сталу мѣсячну платню. Безъ капіталу и ризика; Рôчный дохôдъ 1800 до 2400 зр. Оферты пôдъ адресомъ: Post office Bot Nr. 162.

Amsterdam

91 Hollandya

Цѣна листу до Амстердаму 10 кр.

„ карты кореспонденц. 5 кр.

Инсераты

(„оповѣщеня приватнû“) якъ для „Народнои Часописи“ такъ такожь для „Газеты Львôвскои“ принимае лишь „Бюро Дневникôвъ“ **Людвика Пльона**, при улици Кароля Людвика ч. 9, де такожь знаходить ся Експедиція мѣсцева тыхъ ґазетъ.

Маю честь повѣдомити веч. Духовеньство и церковнû комітеты, що я вôдкрывъ **рѣзбярско-шницерскій варстатъ**, въ котрôмъ выробляю всякû церковнû украшеня, иконостасы, олтарѣ, цимборіѣ, архи-ангели до нихъ а также памятники зъ каменя по найнизшихъ цѣнахъ. За всяку точность ґарантую своимъ маеткомъ. Зъ глубокимъ поважанемъ **Лаврентій Рябый** въ Старискахъ, почта Шкло. 9

Поручае ся

торговлю винъ ЛЮДВИКА ШТАДТМІЛЛЬЕРА у Львовѣ.

Зъ друкарнѣ В. Лозиньского, пôдъ зарядомъ В. И. Вебера.